

Maria Höög
Projektledare regionen
Region Jämtland Härjedalen
Hälsa- och sjukvårdspolitiska avdelningen
maria.hoog@regionjh.se

2023-10-06

Helena Ivansson
Projektledare länets kommuner
Kommunförbundet
helena.ivansson@kfjh.se

Gemensam plan för primärvårdsnivå i Jämtland Härjedalen

Bakgrund

Hälsa- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) fastslår att kommuner och regioner har ett gemensamt ansvar för samverkan på primärvårdsnivå. Utredningen "SOU 2020:19 God och nära vård —En reform för ett hållbart hälsa- och sjukvårdssystem" lade stort fokus på samverkan, och föreslog bland annat att regionen och kommunen skulle upprätta en gemensam plan för utformningen av hälsa- och sjukvård på primärvårdsnivå. Syftet var ökad tydlighet och underlättad samverkan mellan huvudmännen, samt att säkerställa en gemensam långsiktig strategisk planering för det gemensamma åtagandet: primärvård.

Utifrån detta beslutade SVOM 2021 om en projektplan för att skapa en gemensam plan för hälsa- och sjukvård på primärvårdsnivå i länet. Arbetet med planen skulle syfta till att skapa samsyn kring vård på primärvårdsnivå där alla aktörer har en gemensam bild av samarbete och ansvarsfördelning, med personcentrering i fokus. Arbetet med att ta fram planen har bedrivits i samverkan och letts av två projektledare; en från regionen och en från länets kommuner. Planen kopplas till den personcentrerade målbild som under 2022 tagits fram för länets omställning till nära vård. Målbild är beslutad under hösten 2023 hos samtliga huvudmän. Målbild är framtagen i samverkan mellan regionen och länets kommuner och utgår från invånarnas behov. Målbilden är personcentrerad och övergripande och innefattar alla verksamheter. Målbilden har fem strategier som ska hjälpa oss nå målet "tillsammans för god hälsa hela livet". Strategierna återfinns i Gemensam plan för primärvårdsnivå i Jämtland Härjedalen.

Den 26 maj 2023 beslutade SVOM att ställa sig bakom att Gemensam plan för primärvårdsnivå i Jämtland Härjedalen skickas ut på remiss till länets kommuner och Region Jämtland Härjedalen för ställningstagande till de strategier och prioriterade aktiviteter som föreslås i planen. Den politiska remissrundan pågick mellan 29 maj –31 augusti 2023. Svar inkom från sex av nio huvudmän, Ragunda, Krokoms, Berg, Strömsund, Östersund samt RJH. Nedan följer en sammanfattning av synpunkter i yttranden. Hur synpunkterna har beaktats beskrivs nedan i kursiv stil.

Att resultatet från tidigare medborgarenkät, tidigare presenterad målbild samt den Gemensamma planens strategier och prioriterade aktiviteter vävs ihop upplevs positivt. Invånarnas behov är basen för våra kärnverksamheter. Att planen är framtagen i samverkan ses som en framgångsfaktor. I förflyttningen behövs mer samverkan och mindre gränsdragning.

Ett viktigt område som behöver uppmärksammas i hela omställningen till Nära vård är anhörigas situation. Det finns en farhåga att omställningen kommer att innebära att fler sjuka invånare vårdas i hemmet och att det kan påverka anhöriga med risk för ökad belastning och ohälsa. Kommunernas anhörigstöd kommer därför att behöva utvecklas och utökas. *Denna aspekt kommer att förtydligas i gemensam plan.*

Följande synpunkter gällande strategi ökad tillgänglighet har inkommit;

- Begreppet primärvård behöver förtydligas så att det framgår om det är regionens eller kommunens eller båda huvudmännens primärvård man syftar på. *I gemensam plan förtydligas att begreppet primärvård avser hälso- och sjukvård utförd på primärvårdsnivå inom regionen och kommunerna oavsett utförare. Ansvar för arbetsuppgiften tillhör primärvården eller den specialiserade vården. Samverkan med den specialiserade vården regleras inom ramen för hälso- och sjukvårdsavtalet.*
- Otydlig beskrivning av relevanta yrkeskategorier i primärvård. *Här kan inte Gemensam plan exakt specificera vilka yrkeskategorier som behöver finnas, detta styrs av Hälso- och sjukvårdslagen.*
- Otydlig beskrivning av primärvården som nav och vad detta betyder. *Gemensam plan visar färdriktningen för primärvården som samspelar med den specialiserade vården. För att primärvården ska bli navet inom hälso- och sjukvården behöver en förflyttning från den specialiserade vården till primärvården ske. Hur den specialiserade vården ska samverka med primärvården behöver definieras både inom regionen och i samverkan med länets kommuner. Samverkansdialogen sker inom ramen för nya hälso- och sjukvårdsavtalet och kan inte specificeras i gemensam plan. Förflyttningen innebär även att ansvar och utförare behöver tydliggöras. Textraden "För att primärvården ska bli navet inom hälso- och sjukvården behöver en förflyttning från specialiserad vård till primärvård ske" kommer att läggas till i gemensam plan.*
- Aktiviteten "strukturerad samverkan kring boende i SÄBO, korttidsboende samt personer med hälso- och sjukvård i ordinärt boende" bör tas bort. *Denna aktivitet kommer att kvarstå eftersom det är av betydelse för ökad tillgänglighet.*

Övriga justeringar efter inkomna synpunkter strategi tillgänglighet;

- Begreppet "normmedvetet förhållningssätt" byts ut till "har ett normmedvetet förhållningssätt som hjälper oss att förstå de normer i samhället som kan bidra till ojämlig vård".
- Aktiviteten "ta fram vägledande principer för andra vårdformer ex närvårdsplatser, här kommer ordalydelsen "ex närvårdsplatser" att utgå och övrigt kvarstå.

Följande synpunkt på strategi ökad samordning och samverkan har inkommit; strategin saknar individperspektiv. *Nuvarande formuleringar kvarstår i gemensam plan. Vid framtagande av gemensam plan framkom att det fanns ett behov av att förtydliga hur organisationerna ska samverka och samordna sig för individens bästa samt utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv.*

Ärendet

I den Nära Vården är primärvården navet som samverkar med övriga aktörer i välfärdssamhället. Gemensam plan för primärvårdsnivå för Jämtland Härjedalen är en strategisk plan för kommunernas och regionens första linje, vårdnivån primärvård.

SVOM/Barnarenan
Fredagsgruppen/SamReKo HSI

3(3)

Planen har ett personcentrerat perspektiv och innefattar alla personer i alla åldrar. Den korrelerar väl med de visioner som beskrivs i övriga gemensamma dokument. Det ses nationellt som avgörande att kommunerna och regionen krokas arm i omställningen till Nära Vård för att förändra och utveckla för en effektivare hälso- och sjukvård som utgår från invånarnas behov.

Den gemensamma planen utgår från fem strategier, dessa är:

1. Ökad delaktighet
2. Ökad kontinuitet
3. Ökad tillgänglighet
4. Hälsofrämjande och förebyggande fokus
5. Ökad samordning och samverkan

Strategierna mynnar ut i aktiviteter som beskriver vad som behöver prioriteras i samverkan i Jämtland Härjedalen.

Gemensam plan för primärvårdsnivå i Jämtland Härjedalen visar en tydlig riktning för framtidens hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå. Den berör även specialistsjukvård, socialtjänst, elevhälsa och skolverksamhet samt verksamheter med ansvar för till exempel kompetensförsörjning, IT, e-hälsa och välfärdsteknik.

Förslag till beslut:

Fredagsgruppen och SamReKo HSI föreslår att SVOM beslutar att:

- Rekommendera länets kommuner och Region Jämtland Härjedalen att ställa sig bakom strategier och prioriterade aktiviteter i Gemensam plan för primärvårdsnivå i Jämtland Härjedalen.

I tjänsten

Maria Höög, projektledare Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Helena Ivansson, projektledare för länets kommuner